

MOZAIK

POVRATNICA IZ NJEMAČKE I ITALIJE

Franjica Troha (77): 'Cijeli život sam se željela vratiti u Prezid'

Najljepše godine svog života Franjica Troha (77) iz Prezida provela je u djetinjstvu, a lijepo provodi i ove zlatne godine, kad se nakon života i rada u Njemačkoj i Italiji vratila u rodni kraj. Srce ju je cijeli život vuklo kući te je u Prezidu još sedamdesetih sa suprugom sagradila kuću u nadi da će jednog dana ondje sretno živjeti u mirovini.

Objavljeno prije 2 mjeseca | 18. 10. 2023.
Autor **Gordana Arh**

Franjica Troha (foto: Gordana Arh)

Njemačka, Francuska, SAD, Kanada i Australija bile su kroz više od stoljeća obećane zemlje za mnoge stanovnike čabarskog kraja. Tako su i tri od četiri kćeri rođene u obitelji naše sugovornice **Franjice Troha**, u potrazi za boljim životom, u ranoj mladosti napustile rodni Prezid – dvije su otišle u Njemačku, jedna u Sloveniju.

“Nakon osmoljetke u Prezidu, na daljnje sam školovanje otišla u Ljubljano gdje sam izučila za krojačicu. Vratila sam se kući i tu godinu dana radila u tvornici namještaja Goranprodukt, a onda me jedna žena iz mjesta povukla u Njemačku. Sestra Božena je došla za mnom i u Njemačkoj se udala, baš kao i ja, a Marija se nakon srednje udala i ostala u Ljubljani. U Prezidu je ostala jedino sestra Josipa, ali samo zato jer joj roditelji nisu dopustili da ode, htjeli su da bar jedna od nas ostane kod kuće, uz njih”, priča mi ova temperamentna Prezidanka.

Nevjerojatno se živo sjeća djetinjstva. Osjećala se sretnom, iako je obitelj bila siromašna pa su iz njezinih cipela često virili prsti, a ona tako, sa sestricom na leđima, po pet kilometara koscima kroz šumu nosila vodu i hranu.

“Tu se živjelo težački, ali smo bili vesela djeca kroz cijelo odrastanje. Imala sam dobre roditelje, tata je vozio fijaker, to vam kao da danas vozi taksi, a mama je bila domaćica.

ŽIVOT POČINJE S 50!

Mi smo medij zajednice. Razbijamo predrasude o starenju i starosti – živimo. Pratimo teme zdravlja, zdravstvene, obiteljske i mirovinske politike, politike, kulture, zabave, znanosti i životnog stila. Želimo vas ohrabriti, povezati i inspirirati kako biste zdravije i aktivnije uživali u životu. Poštujemo različitosti, promoviramo toleranciju i potičemo argumentiranu raspravu. Naš moto je: Živite brzo, umrite stari. Jako stari.

EPP

Tada su djeca bila lijepo odgojena, pozdravljala su starije, poštovali ih. Onima koji više nisu mogli sami, mi smo bez pitanja čistili snijeg ispred kuća i nosili im vodu s izvora. Zauzvrat bi od tete Tončke dobili žvakače gume, kad bi joj stigao paket iz Amerike, od drugih bi pak dobivali lješnjake, ponekad čak i bombon", prisjeća se gospođa Franjica.

Najveselije za Božić i Uskrs

Najveseliji su joj bili Božić i Uskrs. "Bila su to ujedno i jedina dva dana u godini kad smo se svi dobro najeli. Sve ostale dane, bilo je skromnije, ponekad naša majka – uz njivu, krave, svinje, ovce, kokoši i košnju – nije stigla ni skuhati. Ali je imala dobro srce, pa kad je jedna seoska samohrana majka morala tucati kamen na gradnji ceste da bi zaradila koji dinar, prihvatila je čuvati njezinog sina tako da mogu reći da je njezin Ivan odrastao s nama. Sjećam se jednog Badnjaka kad nam je njegova mama kasno navečer ušla u kuću, potpuno mokre kose i nogu promrzlih u gumenim čizmama – hodala je kilometrima po mećavi s posla, da sa sinom dočeka Božić", rekla je.

Franjica Troha (foto: Gordana Arh)

I njezin je otac, prisjetila se, često vozio po noći, bile su to daleke relacije po planinskim zavojima kroz šumu. "Jedne noći okružili su ga vukovi, ne bi preživjeli ni on ni konji da nije imao piljevine i naftu, to je nekako zapalio i zavitlao da je gorjelo poput baklji, i time je otjerao zvijeri. A slušali smo mi djeca i upijali sve te priče iz života jer tada nije bilo ni televizora, a kamoli mobitela", govori nam.

U radu je spas

"Nećete vjerovati, ali meni je bilo najljepše kad smo mi djeca iz sela pasli krave. Baka, a zvali smo je *stara muma*, učila nas je da do pet sati poslijepodne ne smijemo brati jagode jer se do tada zmije sunčaju na kamenju i mi smo se toga držali. Onda smo kod tete Božene nekoliko kilometra iznad Prezida znali ići po vodu i sol, a kod druge susjede po malo krumpira, pa bi si ga na proplanku ispekli, da utažimo glad. A kako se samo radilo i pomagalo roditeljima od malih nogu! Ja nisam imala ni 10 godina kad sam u pet ujutro već krumpir okopavala, a danas ovi mladi u to vrijeme dolaze kući iz diska", rekla je, najprije uzdahnula pa se nasmijala. Ma kako teško bilo, svoje djetinjstvo, ponovila je više puta tijekom našeg razgovora, nikada ne bi mijenjala za djetinjstvo današnje djece.

Potom je istaknula: "Toliko smo radili, a niti smo pogrbljeni niti smo iskrivljeni, a danas se svi mladi žale da im je nešto. Evo, uz najteži zamisliv život i rad u planinskom selu gdje je snijega bilo od pola jeseni do kasnog proljeća, moja je majka doživjela 91 godinu", govori Franjica Troha.

Odlazak iz Prezida

S 19 godina je gospođa Franjica, bez znanja njemačkog jezika, otišla u tu obećanu zemlju gdje je najprije radila u jednom privatnom lječilištu. "Zavoljeli su me ubrzo svi tamo, jer nije bilo posla kojeg se nisam primila. Kad sam naučila jezik, išla sam u školu za vođenje

kućanstava bogatih, potom i za njegovateljicu, a imam i diplomu da mogu raditi sa starijim i nemoćnim osobama. Toliko su me voljeli gdje god sam radila, da me jedna liječnica pitala da odem s njom na godinu dana na Havaje, sve mi je htjela platiti, i dati vrhunsku plaću. Sin mi je tada imao 10 godina, suprug je radio, tako da sam odbila, ali se toga često sjetim", prisjeća se.

Franjica Troha (foto: Gordana Arh)

U Njemačkoj je upoznala i supruga Roberta, porijeklom Talijana, za kojeg se udala s 21 godinom. Bili su u kasnim četrdesetima kad su odlučili kupiti stan u njegovom rodnom gradu Pordenone, te su tu preselili iz Njemačke. "Bili bi mi oboje najradije odmah preselili u Prezid, ali tu nije bilo tako dobrih poslova kao tamo, pa smo odlučili u Italiji do kraja zaraditi mirovine. U Prezid smo putovali svaki vikend, a i sin je tu imao prijatelje", doznajem.

Nedostaju joj unuci

Kad je suprug umro, gospođa Franjica je još nekoliko godina odlazila na povremeni rad u Italiju, gdje žive i njezini sin i snaha te dvoje unučadi, pa je živjela s njima. "Kad sam sa 65 godina uz suprugovu mirovinu počela dobivati i svoju, preselila sam u svoj Prezid. Sada u Italiju odem jedino na preglede, tamo sam bila i na operaciji srca i očiju. Liječnike nisam mijenjala iz razloga što mi je jednostavnije iz Prezida izaći tu na Unec na autoput i voziti do bolnice u Trst ili u Pordenone, nego po ovim zavojima zimi ići do Rijeke", ističe.

Sada, kaže, rjeđe viđa unuke **Paola i Luku**, te sina i snahu – oni joj najviše nedostaju ako prođu tjedni da ne dođu k njoj na vikend. "Snaha je isto iz ovog kraja, a i sin voli dolaziti, mislim da će u mirovini možda i oni doseliti natrag, u ovu našu kuću. Unuk Paolo u Udinama studira strojarstvo, ima i djevojku, on je moja velika ljubav i moj ponos. Luka je pak srednjoškolac, jako mi je privržen, nas dvoje se baš obožavamo. Volim svoje unuke i drago mi je što vole dolaziti k meni u ovaj predivan kraj, kakvog nema na svijetu", govori nam gospođa Franjica.

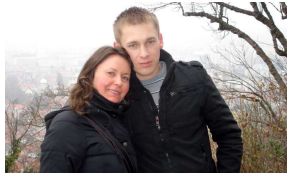
Zaljubljena samo u Prezid

Samoću joj, priča mi, krata snahini roditelji i sestra, nekoliko prijateljica, a susjeda Perica i nećak Denis pomažu joj i oko kuće i okućnice. "Moja kuća, moji ručni radovi, vrt koji obrađujem, voćnjak, obližnji izvor vode, izlasci i zalasci sunca, svjež i planinski zrak – to je za mene vrelo životne radosti. Nadam se da će me zdravlje poslužiti da u tome još malo uživam, a ako onemoćam, zasad si planiram plaćati ženu koja bi me negovala, jer si s mirovinom to mogu priuštiti. Starački dom kojeg u kraju nema sve do Delnica – ili bih morala u Italiju – zadnja mi je opcija. No, bit će kako Bog odluči", rekla je ova draga umirovljenica koja je prošla puno svijeta, ali je već svih svojih 77 godina zaljubljena jedino u svoj rodni planinski kraj.

Ovaj prilog je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

SVE O TEMI: #GORSKI KOTAR #ISELJAVANJE

PROČITAJTE I OVO

Kristina Tomac (34): 'Nitko iz mog društva nije se zaposlio u Gorskom kotaru'

Zorica Žagar (56) iz Gerova: 'Najsretnija sam kad starom čovjeku uljepšam dan'

'Pravo na pomoć u kući je spas za starije Gorane, ne moraju u starački dom'

VIŠE S WEBA

NI FRANCUSKA, NI PEČENJE, NI KOLAČI: Znete koje je hit blagdansko jelo u Hrvatskoj ove godine? Iznenadit će vas

Oglas

Okruglice od krumpira i feta sira

ZA PROIZVODOM IZ HRVATSKE OTIMAJU SE DO NJEMAČKE: 'Najbolji izum ikada, ovo će pokupovati na tisuće ljudi'

Oglas

ISPRIČAO SE: Bivši veznjak Hajduka vraćen u kadar prve momčadi

VELIKA NOVOST U ZET-OVIM TRAMVAJIMA: 'Kad sam čula što su uveli, mislila sam da je šala. Ali ne...'

Oglas

Balenciaga je predstavila novi model XL tenisica

OVAJ BOŽIĆ BI MOGAO BITI DRUGAČIJI OD SVIH DOSAD: Evo što će nas dočekati za samo par dana...

Oglas

Otvorenje izložbi, radionica izrade ukrasnog veza, koncert studenata muzičke akademije...

Tako se to radi! Ema Juričić izborila mjesto u hrvatskoj reprezentaciji, ide na Europsko prvenstvo u Gruziju

Sponsored by Midas

MOJE VRIJEME
ŽIVOT POČINJE S 50

[IMPRESUM I KONTAKT](#) [UVJETI KORIŠTENJA](#) [RSS](#)

 [Postavke privatnosti i kolačića](#)

Upravlja Google. Usklađeno s IAB-ovim TCF-om. ID CMP-a: 300

© 2014 - 2023 Moje Vrijeme®